

Theater

Vrouwen met ballen op de speelvloer.

Moordend, konkelend en dat allemaal met veel vuur en passie.

Passie. Allesverzengende, onvoorwaardelijke, fatale, bewonderenswaardige, onbegrijpelijke, grenzeloze passie voor een doel, een man, een ideaal, een geloof. Het spat van de speelvloer de komende maanden met deze furies. Brave meisjes schrijven zelden geschiedenis.

Maria Stuart & Elisabeth I

(Halina Reijn & Chris Nietvelt)

In één adem noemen we ze hier, de rivalen uit Friedrich von Schillers stuk. Maria, titelheldin en koningin van Schotland, is warmbloedig, katholiek, koppig en uit op de troon. De puriteinse Elisabeth van Engeland is dat allemaal niet, maar zij mag er ook zijn, en zij zit intussen op die troon. Intriges en complotten kennen vervolgens hun weerga niet. Vastbesloten stevent Elisabeth af op haar heilige verdediging, al omvat die de executie van haar aartsrivale - gewetensgewijs toch nog even lastig. Maria treedt uiteindelijk onverveerd de dood tegemoet, terwijl Elisabeth zich wapent tegen de lange leegte die daarop volgt.

Maria Stuart, door Toneelgroep Amsterdam (TGA) /Toneelhuis, regie Ivo van Hove. Première 3/12. tga.nl

Phaedra (Wendell Jaspers)

Hugo Claus bewerkte Seneca's Phaedra tot een moderne muze die door roeien en ruiten gaat in haar liefde voor haar

stiefzoon. Als die haar afwijst, vlucht ze in een bittere wraak, deels uit woede, deels uit angst voor ontdekking van haar geheim. Ze tekent daarmee het doodvonnis van de liefde aan wie ze haar ziel, zaligheid én kans op vrijheid had opgehangen. Ze ziet uiteindelijk geen andere uitweg dan zelfmoord.

Phaedra, door DUS, regie Thibaud Delpeut. Première 10/10. deurechtsespele.nl

Medea (Marieke Heebink)

Ook al zo'n madam voor wie je eigenlijk geen medeleven dient te koesteren vanwege alle gruwelijkheid die ze op haar conto schreef - maar die je haar wraak tegelijkertijd zo gunt. Medea vermoordt haar twee kleine kinderen als vergelding voor het verraad dat haar geliefde Jason jegens haar pleegde. Nadat zij zich voor hem tegen haar familie keerde en haar vaderland ontvluchtte, laat hij haar in den vreemde zitten voor een jong vruchtbaar ding van goede komaf. Medea slaat terug. Oeps.

Medea, door TGA, regie Simon Stone. Première 13/12. tga.nl

Jeanne d'Arc & Ulrike Meinhof (Fania Sorel)

Ook twee pittige types in één: bij het Ro Theater komen ze samen in een actrice. Jeanne, de maagdelijke herderin die zich door goddelijke stemmen geroepen voelt het met een eigen leger op te nemen tegen de Engelse bezetter - maar die uiteindelijk toch een beetje ontspoot in haar godsdienstwaanzin. En Ulrike, schrijfster, journaliste, feministe die met haar terroristische maatje Andreas Baader in de illegaliteit verdaagt, nog meer vreemde en verkeerde keuzen maakt maar daar pal achter blijft staan.

Vuurvrouwen, door Ro Theater, regie Alize Zandwijk. Première 12/9. rotheater.nl

Elektra (Lien Wildemeersch)

Driftig, rücksichtslos en ook lekker inconsequent op z'n tijd. Elektra veroordeelt haar moeder voor de moord op haar vader - en beraamt daarom de moord op haar moeder die haar broertje moet uitvoeren. Hoe extreem ook, onverschilligheid kan haar in elk geval niet worden verweten en dat ligt in de wereld om haar heen vaak wel anders. Elektra, door NTGent, regie Julie Van den Berghe. Première 8/11. ntgent.be

Antigone (Juliette Binoche)

Zo gedreven dat het bijna irritant wordt, verzet Antigone zich tegen het verbod dat rust op een waardige begraving van haar broer die als landverrader wordt beschouwd. Zij die haar tegemoet proberen te komen in een compromis, wijst ze zonder meer de deur, overtuigd als zij is van haar gelijk: de verdediging van de menselijkheid en recht in tijden van oorlog en crisis. Antigone, door TGA, regie Ivo van Hove, 15 t/m 18/4. tga.nl

Karin Veraart

Maria Stuart met Chris Nietvelt en Halina Reijn.

Foto Jan Versweyveld